

Sygn. akt IV CZ 18/15

POSTANOWIENIE

Dnia 19 czerwca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Zawada (przewodniczący)

SSN Agnieszka Piotrowska

SSN Hubert Wrzeszcz (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa M. K.

przeciwko Kołu Łowieckiemu nr [...] "S." w S. i Polskiemu Związkowi Łowieckiemu
w W.

o ustalenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 19 czerwca 2015 r.,

zażalenia strony pozwanej Polskiego Związku Łowieckiego w W.

na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 11 grudnia 2013 r.,

- 1. uchyla zaskarżone postanowienie,**
- 2. pozostawia rozstrzygnięcie o kosztach postępowania
zażaleniowego Sądowi, który wyda orzeczenie kończące
postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny odrzucił apelację pozwanego Polskiego Związku Łowieckiego w W., ponieważ uznał, że nie ma on interesu prawnego w zaskarżeniu wyroku.

Z uzasadnienia postanowienia wynika, że powód w pozwie wniesionym przeciwko Kołu Łowieckiemu nr [...] „S.” w S. domagał się ustalenia nieważności uchwały walnego zgromadzenia członków Koła Łowieckiego nr [...] „S.” w S. z dnia 8 maja 2011 r., nr 8/2011, i uchwały Zarządu Okręgowego Polskiego Związku Łowieckiego w C. z dnia 28 września 2011 r., nr 67/2011, oraz ustalenia istnienia stosunku członkostwa w Kole Łowieckim nr [...] „S.” w S.

Postępowanie w zakresie ustalenia nieważności wymienionej uchwały nr 67/2011 zostało dnia 15 lutego 2012 r. umorzone z powodu cofnięcia powództwa. Postanowieniem z dnia 24 października 2012 r. Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze pozwanego Polski Związek Łowiecki.

Wyrokiem z dnia 3 czerwca 2013 r. Sąd Okręgowy w L. ustalił, że powód jest członkiem pozwanego koła łowieckiego, oddalił powództwo w pozostałej części i zniósł wzajemnie koszty procesu stron. Zdaniem Sądu uchwała walnego zgromadzenia członków pozwanego koła z dnia 8 maja 2011 r., nr 8/2011, o wykluczeniu powoda była wadliwa i została wydana bez podstawy prawnej. Powód nie miał jednak interesu prawnego w żądaniu ustalenia jej nieważności i dlatego powództwo z tym zakresie zostało oddalone.

Apelację od wyroku w części uwzględniającej powództwo wniósł Polski Związek Łowiecki.

Sądu odwoławczy uznał, że Polski Związek Łowiecki nie ma biernej legitymacji procesowej w sprawie, ponieważ powód nie domagał się ustalenia swojego członkostwa w tym związku. Na skutek wezwania do udziału w sprawie apelujący uzyskał jednak status strony i mógł zaskarżyć wyrok. Jednakże nie ma podstaw do przyjęcia, że ma on interes prawny w jego zaskarżeniu.

W zażaleniu skarżący zarzucił, że nie zachodzi wskazana przez Sąd przyczyna odrzucenia apelacji i wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Budząca kontrowersje kwestia, czy pokrzywdzenie orzeczeniem (gravamen) stanowi przesłankę dopuszczalności środków zaskarżenia, została rozstrzygnięta uchwałą składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2014 r., III CZP 88/13 (OSNC 2014, nr 11, poz. 108), mająca moc zasady prawnej. Zgodnie z tą uchwałą pokrzywdzenie orzeczeniem (gravamen) jest przesłanką dopuszczalności środka zaskarżenia, chyba że interes publiczny wymaga merytorycznego rozpoznania tego środka.

W przytoczonej uchwale Sąd Najwyższy wyjaśnił, że pokrzywdzenie orzeczeniem (gravamen) zachodzi wtedy, gdy zaskarżone orzeczenie jest obiektywnie w sensie prawnym niekorzystne dla skarżącego, gdyż z punktu widzenia jego skutków związanych z prawomocnością materialną skarżący nie uzyskał takiej ochrony prawnej, którą zamierzał osiągnąć przez procesowo odpowiednie zachowanie w postępowaniu poprzedzającym wydanie orzeczenia, a w razie jego braku zaskarżone orzeczenie (np. wyrok zaoczny lub nakaz zapłaty) per se wywołuje takie skutki. Pokreślił, że pokrzywdzenie, jako przesłankę istnienia interesu prawnego w zaskarżeniu orzeczenia, należy przyporządkować do sfery dopuszczalności, nie zaś zasadności środka zaskarżenia. Inaczej mówiąc, to czy orzeczenie jest niekorzystne dla skarżącego dotyczy możliwości skutecznego skorzystania przez skarżącego z przysługującej mu legitymacji do wniesienia środka zaskarżenia, nie zaś tego, czy w razie skorzystania z tej legitymacji jego wnioski o uchylenie lub zmianę orzeczenia okaże się zasadny. Ocena pokrzywdzenia, stanowiącego warunek dopuszczalności zaskarżenia, musi zatem poprzedzać badanie zasadności środka zaskarżenia.

Polski Związek Łowiecki - na skutek wezwania go od udziału sprawie (pomijając kwestię zasadności tego wezwania) - jest pozwany w sprawie. Bezskutecznie domagał on oddalenia powództwa (protokoły rozpraw z dnia 14 grudnia 2012 r., k 174, i z dnia 21 maja 2013 r., k 222). Sąd pierwszej instancji nie podzielił bowiem podjętej przez niego w procesie obrony uchwały walnego

zgromadzenia członków Koła Łowieckiego nr [...] „S.” w S. z dnia 8 maja 2011 r. o wykluczeniu powoda z tego koła łowieckiego, którą zaaprobował – po rozpoznaniu odwołania powoda - zarząd okręgowy Polskiego Związku Łowieckiego uchwałą z dnia 28 września 2011 r. Pozwany Polski Związek Łowiecki przegrał więc proces. W tej sytuacji nie można podzielić stanowiska Sądu odwoławczego, że zachodziła wskazana w zaskarżonym postanowieniu podstawa do odrzucenia apelacji, nie sposób bowiem przyjąć, że pozwany Polski Związek Łowiecki, który przegrał proces, nie ma interesu prawnego (gravamen) w zaskarżeniu niekorzystnego wyroku.

Inną kwestią jest natomiast zagadnienie biernej legitymacji procesowej w sprawie apelującego. Kwestia ta uchyla się jednak - ze względu na treść zaskarżonego postanowienia - spod kontroli zażaleniowej. Brak biernej legitymacji procesowej nie uzasadnia bowiem odrzucenia apelacji, gdyż legitymacja procesowa stanowi materialnoprawną przesłankę rozstrzygnięcia.

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia (art. 398¹⁵ § 1 i art. 108 § 2 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.).